

Lausunto 2024-10-SLP 27.06.2024

Forssan jätelautakunta on pyytänyt lausuntoa kuntien (Akaa ja Urjala) ympäristönsuojelulta koskien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmää Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueella. Lausuntopyyntöön liitteenä on ollut Forssan kaupungin jätelautakunta sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvitys

Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueella (Katja Pouta, 2024)

Vuodesta 2013 Akaassa ja Urjalassa saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä on toiminut kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä tulee päätettäväksi kaikkien Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueen kuntien (Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski TI, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säskylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä) osalta syksyllä 2024. Jätelain (646/2011) mukaista kuljetusjärjestelmäpäätöstä saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta ei ole toimialueen kunnista Eurassa, Huittisissa ja Säskylässä. Muissa toimialueen kunnissa on käytössä jätelain 37 §: mukainen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Jätelain mukaan asuinkiinteistöllä syntyvään jätteen kuljetukseen on kaksi vaihtoehtoa: jätteenkuljetuksen voi järjestää joko kunta (*kunnan järjestämä jätteenkuljetus*,) tai kiinteistön haltija itse tekemällä sopimuksen jätteen kuljetuksesta valitsemansa kuljetusyrittäjän kanssa (*kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus*).

Poudan selvityksessä kuntakohtaisissa arvioinneissa tarkasteltavien kiinteistöjen määrä ei sisällä kiinteistöjä, jotka on viranomaispäätöksellä poistettu jätehuoltovelvoitteen piiristä. Selvityksen mukaan Urjalassa lietteitä kuljettavia yrityksiä on kuusi. Selvityksen mukaan Urjalassa toimivien kuljetusyritysten viranomaiselle raportoimien tietojen pohjalta 71 % viemäriverkoston ulkopuolelle jäävissä kiinteistöissä ei ole toteutunut jätehuoltomääräysten mukainen tyhjennys vuosien 2020-2022 aikana. Akaassa lietteitä kuljettavia yrityksiä on yhdeksän. Akaassa toimivien kuljetusyritysten viranomaiselle raportoimien tietojen pohjalta 34 % viemäriverkoston ulkopuolelle jäävissä kiinteistöissä ei ole toteutunut jätehuoltomääräysten mukainen tyhjennys vuosien 2020-2022 aikana. Molempien kuntien kohdalla kunnan alueella viemäriverkoston vesiosuuskunnan/kuntien kautta liittyneet kiinteistöt pienentävät tätä lukua mahdollisesti muutamia prosentteja. Raportoidut jätevesijärjestelmän tyhjennyshinnat vaihtelevat Akaassa 100 eurosta 175 euroon. Urjalan kohdalta tietoja ei ollut selvityksessä.

Jätelain 85 §:n mukaista edellytystä maksujen tasapuolisuudesta kiinteistön haltijoille ei voida todeta laskutuksen perustuessa yksityisoikeudellisiin sopimuksiin ja Urjalasta tyhjennyshintojen vaihteluväli puuttui kokonaan selvityksestä. Selvityksessä ilmeni, että toimialueella sijaitsee kiinteistöjä, joille palvelua on tarjonnut vain yksi kuljetusyritys, minkä heikentää kyseisten kotitalouksien tasapuolista asemaa. Nykyisessä jätteenkuljetusjärjestelmässä maksuvaikeuksissa olevalta kiinteistöltä voidaan lopettaa jätteenkuljetus kokonaan.

Valvontaviranomaisen on ollut vaikea saada tietoonsa kiinteistöt, jotka eivät kuulu järjestettyyn jätehuoltoon. Yksittäisten kiinteistöjen osalta liittymistä järjestettyyn jätteenkuljetukseen on tehty jälkivalvonnan myötä. Toisin sanoen, kun tietoon on tullut, että jokin kiinteistö ei ole liittynyt järjestettyyn jätehuoltoon, on kiinteistön omistajia kehoitettu/määrätty liittymään ja tekemään sopimus tyhjennyksestä jätteen kuljettajan kanssa. Pakkokeinoin lähteminen on tällaisissa tapauksissa ollut hyvin työlästä ja aikaa vievää.

Ympäristötarkastaja puoltaa saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmän muuttamista nykyisen jätelain (646/2011) mukaisesti kunnan järjestämäksi kuljetukseksi. Tämä keskitetysti hoidettu keruu mahdollistaa pitkällä aikavälillä tehokkaan jätehuollon alueellisen kehittämisen sekä kehittää kuljetuskalustoa ja palveluita pidemmillä kilpailuttamissopimuksilla. Lisäksi se helpottaa valvontaviranomaisten tiedonsaantia ja sitä kautta mahdollistaa lietejätehuollon paremman valvonnan. Urjalassa 71 % ja Akaassa 34 % viemäriverkoston ulkopuolelle jäävissä kiinteistöissä ei ole toteutunut jätehuoltomääräysten mukainen tyhjennys vuosien 2020-2022 aikana. Luvut ovat korkeita ja kuvaavat, että nykyisellään lietejätehuolto ei toimi asianmukaisesti. Saostus- ja umpisäiliölietteiden toimittaminen jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottoon pienentää vesistöihin, pohjaveteen ja maaperään kohdistuvaa saastumisriskiä.

Pauliina Hemminki
Ympäristötarkastaja
pauliina.hemminki@valkeakoski.fi
0403357414